

Sygn.akt III AUa 59/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 28 marca 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Białymstoku, III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący : SSA Marek Szymanowski (spr.)

Sędziowie : SA Sławomir Bagiński

: SO del. Danuta Zdzisława Poniatowska

Protokolant : Magda Małgorzata Gołaszewska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 28 marca 2018 r. w B.

sprawy z odwołania M. S. (1)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o prawo do emerytury

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

od wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie IV Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 28 listopada 2017 r. sygn. akt IV U 1114/17

oddala apelację.

SSO del. Danuta Zdzisława Poniatowska SSA Marek Szymanowski SSA Sławomir Bagiński

Sygn. akt III AUa 59/18

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. decyzją z 27.07.2017 roku, znak: ENS/1/023120457, odmówił wnioskodawcy M. S. (1) prawa do emerytury, ponieważ nie udokumentował co najmniej 15-letniego stażu pracy w szczególnych warunkach.

W odwołaniu od tej decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany poprzez przyznanie mu prawa do emerytury po uprzednim zaliczeniu do stażu pracy w szczególnych warunkach okresu służby wojskowej w latach 1981-1982.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o jego oddalenie, wskazując, iż okres zasadniczej służby wojskowej od 17 lutego 1981 roku do 17 grudnia 1982 roku nie może zostać zaliczony do stażu pracy w szczególnych warunkach w świetle uchwały Sądu Najwyższego z 16.10.2013 roku, II UZP 6/13, ponieważ w myśl tej uchwały zaliczeniu podlega jedynie okres służby wojskowej od stycznia 1975r. do 31.08.1979r. Omyłkowo, w odpowiedzi na odwołanie, organ rentowy wskazał, że odwołujący nie wykazał stażu ogólnego 25 lat (stanowisko pełnomocnika pozwanego na rozprawie w dniu 28.01.2017r.).

Wyrokiem z dnia 28 listopada 2017r., Sąd Okręgowy w Olsztynie zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał wnioskodawcy M. S. (1) prawo do emerytury od dnia 26.07.2017 r., zaliczając do stażu pracy w warunkach szczególnych okres służby wojskowej od dnia 17.02.1981 r. do dnia 17.12.1982r.

Sąd Okręgowy ustalił, iż w dniu 20.06.2017 roku wnioskodawca M. S. (1) , ur. (...), nie będąc członkiem otwartego funduszu emerytalnego, złożył wniosek o emeryturę z tytułu wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Mocą zaskarżonej decyzji organ rentowy odmówił skarżącemu prawa do emerytury, ponieważ ubezpieczony na dzień 1.01.1999 roku nie udowodnił wymaganego 15-letniego okresu pracy w szczególnych warunkach, wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, a jedynie: **14 lat, 1 miesiąc i 20 dni**.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych ustalił wówczas, że wnioskodawca był zatrudniony w okresie od 13.12.1975r. do 31.08.2001r. w (...) spółce z o.o. (dawniej Zakłady (...) w K.). Zakład pracy w wydany świadectwie wykonywania pracy w szczególnych warunkach i w szczególnym charakterze zaświadczył, że w okresie zatrudnienia M. S. (2) wykonywał pracę w warunkach szczególnych:

- w okresie od 13.12.1975.do 31.12.1975r. na stanowisku lakiernik-emaliernik, wymienionym w wykazie A dział III, poz.73, pkt 1,
- w okresie od 01.01.1976r. do 31.01.1978r. na stanowisku piaskowacz, wymienionym w wykazie A, dział III, poz.80, pkt 3,
- w okresie od 01.02.1978r. do 01.12.1991r. na stanowisku operator urządzeń wytrawialni, wymienionym w wykazie A, dział III, poz. 76, pkt 9.

Organ rentowy pismem z dnia 23.06.2017r. zwrócił się do pracodawcy wnioskodawcy o dokonanie korekty świadectwa pracy między innymi z uwzględnieniem przerwy w pracy związanej z odbywaniem zasadniczej służby wojskowej. W odpowiedzi na powyższe pracodawca przesłał świadectwo pracy z dnia 21.07.2017r., w którym w punkcie 3 wskazał, że wnioskodawca wykonywał prace operatora urządzeń wytrawialni w okresach od 01.02.1978r. do 16.02. 1981r. oraz od 18.12.1982r. do 01.12.1991r.

M. S. (1) legitymuje się 25 letnim stażem pracy.

W okresie od 13.12.1975r. do 31.08.2001r. był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Zakładach (...) w K. (obecnie (...) spółce z o.o.). W okresie zatrudnienia wykonywał pracę w warunkach szczególnych w charakterze lakiernika-emaliernika, piaskowacza, operatora urządzeń wytrawialni (bezsporne, ponadto świadectwo pracy w szczególnych warunkach akta ZUS).

W okresie od 17 lutego 1981 roku do 17 grudnia 1982 roku wnioskodawca odbywał zasadniczą służbę wojskową (bezsporne, ponadto książeczka wojskowa k. 5-6 plik I akt ZUS).

Skarżący przed rozpoczęciem służby wojskowej pracował w warunkach szczególnych, a po zakończeniu służby wojskowej powrócił na to samo stanowisko.

Powyższy stan faktyczny nie był w sprawie sporny, a ma on też potwierdzenie w zgromadzonej dokumentacji pracowniczej, w tym świadectwa wykonywania przez skarżącego pracy w warunkach szczególnych, które to dokumenty były prowadzone przez pracodawcę w przepisanej formie, a ich treść była jasna.

W toku postępowania przed organem rentowym oraz późniejszego postępowania sądowego sporna była kwestia czy okres odbywania zasadniczej służby wojskowej wnioskodawcy od 17 lutego 1981 roku do 17 grudnia 1982 roku winien być zaliczony do stażu pracy w szczególnych warunkach. Organ rentowy uznał bowiem, że zaliczeniu do stażu pracy w szczególnych warunkach może podlegać jedynie okres zasadniczej służby wojskowej przypadający do 31.08.1979 roku.

Zdaniem Sądu Okręgowego stanowisko to jest błędne i pozostaje w sprzeczności zarówno z treścią art. 108 jak i z późniejszą treścią art. 120 ustawy z 21.11.1967 roku o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz. U. nr 44, poz. 220 ze zm.) w brzmieniu obowiązującym w okresie pełnienia przez wnioskodawcę zasadniczej służby wojskowej. Zgodnie z treścią przepisu art. 108 czas odbywania zasadniczej lub okresowej służby wojskowej wlicza się pracownikowi do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem, jeżeli po odbyciu tej służby podjął on zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym był zatrudniony przed powołaniem do służby.

Przepis ten nie dawał podstaw do niezaliczenia okresu zasadniczej służby wojskowej do stażu pracy w szczególnych warunkach. Zakład Ubezpieczeń Społecznych powołując się na uchwałę składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z 16.10.2013 roku, sygn.: II UZP 6/13 (OSNP 2014, nr 3, poz. 42) wyłączył ze stażu pracy w szczególnych warunkach okres zasadniczej służby wojskowej.

Odnosząc się do istoty sporu Sąd Okręgowy przypomniał, że zgodnie z przepisem art. 184 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, prawo do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym przysługuje ubezpieczonym urodzonym po 31.12.1948 roku, po osiągnięciu przez nich wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40 ustawy emerytalno - rentowej (55 lat dla kobiet oraz 60 lat dla mężczyzn), o ile przed 1.01.1999 roku spełnili przesłanki stażowe t.j. wykazali łączny staż ubezpieczenia wynoszący odpowiednio dla mężczyzn co najmniej 25 lat, a dla kobiet 20 lat, w tym co najmniej 15-letni staż pracy w warunkach szczególnych (wykonywanej stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na danym stanowisku), oraz którzy nie przystąpili do Otwartego Funduszu Emerytalnego. Z przytoczonych przesłanek sporną była wyłącznie okoliczność dotycząca posiadania odpowiedniego stażu pracy w warunkach szczególnych.

W związku z rozbieżnym orzecznictwem co do kwestii związanej z możliwością zaliczania okresu służby wojskowej do okresu pracy w szczególnych warunkach, Sąd Najwyższy w uchwale 7 sędziów z 16.10.2013 roku, sygn.: II UZP 6/13 (OSNP 2014/3/42) przesądził, iż czas zasadniczej służby wojskowej odbytej w okresie obowiązywania art. 108 ust. 1 ustawy z 21.11.1967 roku o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz.U. Nr 44, poz. 220, w brzmieniu obowiązującym do 31.12.1974 roku) zalicza się - na warunkach wynikających z tego przepisu - do okresu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym.

Stanowisko Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w tym przedmiocie nie może być uznane za prawidłowe. Uważna analiza treści uchwały składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z 16.10.2013 roku, II UZP 6/13 (OSNP 2014, nr 3, poz. 42) nie daje podstaw do przyjęcia, że datą graniczną zaliczenia zasadniczej służby wojskowej do stażu pracy ubezpieczonego w szczególnych warunkach jest wskazana przez organ rentowy data graniczna tj. 31.08.1979 roku. Wskazana wyżej data nie wynika bowiem z uzasadnienia cytowanej uchwały, która, co prawda odnosi do okresu przypadającego do 31.12.1974 roku, jednak należy mieć na uwadze, że wskazany w niej zakres czasowy wynika jedynie ze stanu faktycznego ustalonego w sprawie, w której uchwała ta została podjęta (zasadnicza służba wojskowa odbyta od 23.04.1971 roku do 1.05.1973 roku). W uzasadnieniu powyższej uchwały Sąd Najwyższy wskazał na zasady konstytucyjne uzasadniające i usprawiedliwiające traktowanie okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej (art. 2, art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji RP) jako zatrudnienia dla ustalenia warunków do emerytury wynikającej z art. 32 ustawy emerytalno - rentowej. Wskazał również na obowiązek obywatela polskiego obrony ojczyzny, stwierdzając nadto, że z Konstytucji wynika zakaz ustanawiania takich regulacji ustawowych lub dokonywania takiej wykładni przepisów prawa powszechnie obowiązującego, które dopuszczałyby jakiegokolwiek pokrzywdzenie obywatela z powodu wykonywania publicznego obowiązku obrony ojczyzny. Jeśli zatem zostały spełnione przez pracownika wskazane wyżej warunki powrotu do poprzedniego zatrudnienia zostaje zachowana tzw. ciągłość pracy. Czas pełnienia zasadniczej służby wojskowej jest wtedy okresem zatrudnienia na takich samych warunkach, jak przed powołaniem do tej służby.

Jeżeli chodzi o okres pełnienia zasadniczej służby wojskowej po 31.12.1974 roku nadal zaliczenie jego do stażu pracy w szczególnych warunkach odbywa się na podstawie powołanego wyżej art. 108 ustawy o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, który uległ wprawdzie zmianie od 1.01.1975 roku, jednak nie na tyle

istotnej, radykalnej, żeby stwierdzić, że zasadnicza służba wojskowa nie podlega już od tej daty zaliczeniu do okresu pracy w szczególnych warunkach (wyrok Sądu Najwyższego z 11.02.2014 roku, II UK 293/13). Zmiana art. 108 cyt. ustawy z 21.11.1967 roku z dniem 1.01.1975 roku wynikała z wejścia w życie Kodeksu pracy (została dokonana na podstawie art. X ust. 2 pkt c ustawy z 26.06.1974 roku - przepisy wprowadzające Kodeks pracy - Dz.U. Nr 24, poz. 142 ze zm.). Zmiana art. 108 ustawy z 1967 roku nie wprowadziła wówczas w nim radykalnie nowej treści, która uzasadniałaby stwierdzenie, że zasadnicza służba wojskowa nie podlega już zaliczeniu do okresu pracy w szczególnych warunkach. Przepis art. 108 ust. 1 dalej stanowił, że czas odbywania zasadniczej lub okresowej służby wojskowej wlicza się pracownikowi do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem, jeżeli po odbyciu tej służby podjął on zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym był zatrudniony przed powołaniem do służby. Nadal więc ustawodawca potwierdzał wliczanie pracownikowi okresu służby wojskowej do zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem. W cytowanym wyroku z 11.02.2014 roku, sygn.: II UK 293/13, Sąd Najwyższy rozważając kwestię okresu służby wojskowej wnioskodawcy przypadającego po 31.12.1974 roku wskazał, że nadal znaczenie ma art. 108 ustawy z 21.11.1967 r., który uległ wprawdzie zmianie od 1.01.1975 roku, jednak nie tak istotnej, aby powiedzieć, że nastąpiło przełamanie i ustawodawca chciał z tą datą znieść uprawnienie żołnierzy zasadniczej służby wojskowej do zaliczenia jej do okresu zatrudnienia uprawniającego do wcześniejszej emerytury, jako okres pracy w szczególnych warunkach.

Kolejna zmiana w ustawie z 21.11.1967 roku nastąpiła dopiero na podstawie ustawy z 28.06.1979 roku o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz.U. Nr 15, poz. 97). Przepisy art. 106-108 ustawy z 21.11.1967 roku otrzymały wówczas nowe brzmienie. W art. 107 ust. 1 stwierdzono, że "Pracownikowi, który w ciągu trzydziestu dni od zwolnienia z zasadniczej lub okresowej służby wojskowej podjął pracę, czas odbywania służby wojskowej wlicza się do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął pracę, w zakresie wszelkich uprawnień wynikających z Kodeksu pracy oraz przepisów szczególnych". W tekście jednolitym cyt. ustawy z 21.11.1967r. (Dz.U. z 1979r. Nr18, poz.111) regulację tę ujęto w art. 120.

Tak więc zgodnie z art. 120 ust. 1 cyt. ustawy pracownikowi, który w ciągu trzydziestu dni od zwolnienia z zasadniczej lub okresowej służby wojskowej podjął pracę, czas odbywania służby wojskowej wliczał się do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął pracę, w zakresie wszelkich uprawnień wynikających z Kodeksu pracy oraz przepisów szczególnych. Jednocześnie pracownikowi, który podjął pracę lub złożył wniosek o skierowanie do pracy po upływie trzydziestu dni od zwolnienia ze służby wojskowej, czas odbywania służby wliczał się do okresu zatrudnienia tylko w zakresie wymiaru urlopu wypoczynkowego i wysokości odprawy pośmiertnej oraz uprawnień emerytalno-rentowych (art. 120 ust. 3).

Zawarte w art. 120 ust. 1 i 3 ustawy "wliczanie" okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakresie uprawnień emerytalno-rentowych zostało usunięte dopiero z dniem 21.10.2005 roku. Wówczas wszedł w życie art. 1 pkt 39 ustawy z 29.07.2005 roku o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej oraz o zmianie ustawy o służbie zastępczej (uchwała 7 sędziów Sądu Najwyższego z 16.10.2013 roku, II UZP 6/13, OSNP 2014/3/42).

W judykaturze przeważa pogląd, że do oceny określonego stanu faktycznego, w tym zrealizowanego przed wejściem w życie ustawy z 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, należy stosować przepisy obowiązujące w czasie realizacji tego stanu faktycznego (wyrok Sądu Najwyższego z 20.03.2013 roku, I UK 544/12). Apelacyjny w R. w wyroku z 25.05.2016 roku, sygn.: III AUa 55/16, uznał, że również po 31.08.1979 roku, to jest po wejściu w życie ustawy z 28.06.1979 roku o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz.U. z 1979 r. Nr 15, poz. 97 ze zm.), okres odbywania zasadniczej służby wojskowej na podstawie art. 120 ust. 1 ustawy z 21.11.1967 roku o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (t.j. Dz.U. z 2016 r. poz. 1534 ze zm.), winien być doliczony do stażu pracy wymaganego do nabycia emerytury w obniżonym wieku.

Uprawnionym zatem jest zdaniem Sądu Okręgowego przyjęcie, że wykładnia gramatyczna art. 120 ustęp 1 cytowanej ustawy przewiduje w tym względzie, że okresy odbytej służby wojskowej traktuje się tak samo, jak wykonywanie pracy,

a więc zalicza się je do stażu pracy wymaganego do nabycia emerytury również w wieku obniżonym. (tak również w wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 20.08.2013r. III AUa 428/13).

W niniejszej sprawie bezsporne było, że bezpośrednio przed powołaniem do odbycia zasadniczej służby wojskowej wnioskodawca wykonywał pracę w szczególnych warunkach w charakterze operatora urządzeń wytrawialni (wykaz A dział III, poz. 76, pkt 9) , oraz, że po odbyciu tej służby podjął z zachowaniem 30-dniowego terminu, zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy i dalej pracował w szczególnych warunkach na tym samym stanowisku. To wszystko oznacza, że cały okres pełnienia zasadniczej służby wojskowej od 17 lutego 1981 roku do 17 grudnia 1982 roku winien być zaliczony M. S. (1) do stażu pracy w szczególnych warunkach.

Sporny okres służby wojskowej zsumowany niespornym okresem pracy w szczególnych warunkach 14 lat, 1 miesiąc i 20 dni daje okres stażu szczególnego w wymiarze ponad 15 lat ,co zdaniem Sądu Okręgowego podlegała zmianie na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. orzekł jak w wyroku. od wyroku Sądu Okręgowego w Olsztynie, IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 28.11.2017 r., sygn. akt IV U 1114/17.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O. zaskarżył powyższy wyrok w całości i zarzucił mu:

1. naruszenie prawa procesowego, tj. art. 232 i art. 233 ustawy kodeks postępowania cywilnego z uwagi na niewyjaśnienie stanu faktycznego i przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów, skutkujących uznaniem do stażu pracy w szczególnych warunkach okresu służby wojskowej od dnia 17.02.1981 r. do dnia 17.12.1982 r.,
2. naruszenie prawa materialnego, tj. art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2017 r., poz. 1383 z późn. zm.) w związku § 4 ust. 1 pkt. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. Nr 8, poz. 43) z uwagi na uznanie, że ubezpieczony legitymuje się co najmniej 15-letnim stażem pracy w szczególnych warunkach, a tym samym spełnia wszystkie przesłanki do przyznania prawa do wcześniejszej emerytury od dnia 26.07.2017 r.

Wskazując na powyższe zarzuty organ rentowy wnosi o zmianę zaskarżonego wyroku w całości poprzez oddalenie odwołania lub ewentualnie o uchylenie powyższego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje

Apelacje podlegała oddaleniu.

Skoro przedmiotem postępowania było prawo wnioskodawcy do emerytury w związku z jego pracą w warunkach szczególnych, to słusznie Sąd Okręgowy przypomniał, iż w świetle art. 32 ust. 2 i 4 w zw. z art. 184 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2017 poz. 1383 j.t. z późn. zm.,) oraz w związku z § 3 i § 4 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 roku w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43 ze zm.) łącznymi przesłankami nabycia tego świadczenia są: ukończenie 60 roku życia, nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym za pośrednictwem Zakładu na dochody budżetu państwa oraz legitymowanie się na dzień 1 stycznia 1999 r. 25-letnim stażem ubezpieczeniowym, którego przynajmniej 15-lat stanowi zatrudnienie w szczególnych warunkach. Mimo podniesienia w apelacji również zarzutu procesowego to głębsza analiza uzasadnienia Sądu Okręgowego jak i uzasadnienia apelacji prowadzi do wniosku, iż w istocie w sprawie mamy do czynienia z zarzutem naruszenia prawa materialnego, nie jest bowiem kwestionowany sam fakt odbywania zasadniczej służby wojskowej przez wnioskodawcę również w okresie od dnia 17.02.1981 r. do dnia 17.12.1982r. (kopia książeczki k.5-6 a.r. kapitałowych) lecz kwalifikacja prawna tego okresu jako okresu zaliczanego do okresu pracy szczególnych warunkach - w kontekście skutków uchwały 7 sędziów Sądu Najwyższego z 16.10.2013 roku, sygn.: II UZP 6/13 (OSNP 2014/3/42). Jak wiadomo w uchwale tej przyjęto, iż czas zasadniczej służby wojskowej odbytej w okresie obowiązywania art. 108 ust. 1 ustawy z 21.11.1967 roku o powszechnym obowiązku obrony Polskiej

Rzeczypospolitej Ludowej (Dz.U. Nr 44, poz. 220, w brzmieniu obowiązującym do 31.12.1974 roku) zalicza się - na warunkach wynikających z tego przepisu - do okresu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym. Organ rentowy wywodzi z tej uchwały, że nie można jej odnosić do wszystkich okresów pełnienia zasadniczej służby wojskowej. W ocenie organu w przypadku wnioskodawcy nie jest możliwym zaliczenie mu okresu służby przypadającego od dnia 17.02.1981 r. do dnia 17.12.1982r. jako że zmianie uległ art. 108 ust. 1 wspomnianej wyżej ustawy z 21.11.1967 roku o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej oraz moc utraciło rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 22 listopada 1968r. w sprawie szczególnych uprawnień żołnierzy i ich rodzin (Dz. U. z 1968 nr 44 poz. 318).

Słusznie Sąd Okręgowy przyjął, iż uchwałą 7 sędziów II UZP 6/13 z dnia 16 października 2013 r. (OSNP 2014/3/42, LEX nr 1385939, Biul.SN 2013/10/24, M.P.Pr. (...) -101) usunięto rozbieżne orzecznictwo co do zaliczania okresu służby wojskowej do okresu pracy w szczególnych warunkach. Istota podjętej uchwały sprowadza się do przyjęcia zasady, że pracownikowi, który we wskazanym terminie po zakończeniu służby wojskowej podjął pracę u pracodawcy, u którego był zatrudniony w chwili powołania do tej służby, okres służby podlega wliczeniu do okresu zatrudnienia również w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonywania pracy na określonym stanowisku lub w określonym zawodzie. W świetle uchwały powołane wyżej regulacje ustanawiały fikcję prawną, z której wynika, że pracownik zatrudniony w szczególnych warunkach, który po zakończeniu czynnej służby wojskowej powraca do tego zatrudnienia w przepisany terminie, zachowuje status pracownika zatrudnionego w szczególnych warunkach w rozumieniu § 2 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w okresie pełnienia tej służby. Oznacza to, iż zaliczenie okresu służby wojskowej do okresu pracy w szczególnych warunkach możliwe jest w takiej sytuacji, kiedy pracownik wykonujący pracę w szczególnych warunkach powołany jest do służby wojskowej i następnie po zwolnieniu z tej służby zgłasza się do pracy w przepisany terminie. Apelacja stara się zawęzić znaczenie uchwały, ale pogląd ten jest zdecydowanie błędny, bowiem analiza uzasadnienia Sądu Najwyższego zawierającego historyczną analizę poglądów doktryny i orzecznictwa w zakresie zaliczenia służby wojskowej do pracy w szczególnych warunkach prowadzi do jednoznacznego wniosku, iż brzmienie uchwały odniesiono - co zrozumiałe - do stanu faktycznego konkretnej sprawy, w której uchwała ta zapadła i dla której miarodajny był stan prawny podany w tekście uchwały. Z uzasadnienia uchwały Sądu Najwyższego wynika wyraźny pogląd, iż podobnie winni być traktowani wszyscy inni pracownicy pracujący w szczególnych warunkach, których powołano do służby wojskowej i do której po odbyciu tej służby powrócili, pracując dalej w szczególnych warunkach. Istotnym jest tylko aby powrócili oni do tej pracy na zasadach i w terminie określonym w ustawie z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony (...) według brzmienia tej ustawy właściwego do tego zdarzenia. Dał temu wyraz Sąd Najwyższy w późniejszym orzecznictwie nawiązującym do wspomnianej wyżej uchwały np. w wyrokach z dnia 19 maja 2016 r. (II UK 275/15) i z dnia 11 lutego 2014 r. w sprawie II UK 293/13 (LEX nr 1441189) , gdzie wyraził pogląd, że nie można uznać, iż datą graniczną zaliczania zasadniczej służby wojskowej, jako okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach jest 31 grudnia 1974 r. Analiza uzasadnienia uchwały w sprawie II UZP 6/13 nie uprawnia do wniosku, że w uchwale składu powiększonego stwierdzono, że po 31 grudnia 1974 r. zasadnicza służba wojskowa nie podlega wliczeniu do okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach. Zmiana art. 108 ustawy o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej z dniem 1 stycznia 1975 r. wynikała z wejścia w życie Kodeksu pracy (została dokonana na podstawie art. X ust. 2 pkt c ustawy z 26 czerwca 1974 r. Przepisy wprowadzające Kodeks pracy - Dz.U. Nr 24, poz. 142 ze zm.). Zmiana art. 108 ustawy z 1967 r. nie wprowadziła wówczas w nim radykalnie nowej treści, która uzasadniałaby stwierdzenie, że zasadnicza służba wojskowa nie podlega już zaliczeniu do okresu pracy w szczególnych warunkach. Przepis art. 108 ust. 1 dalej stanowił, że „Czas odbywania zasadniczej lub okresowej służby wojskowej wlicza się pracownikowi do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem, jeżeli po odbyciu tej służby podjął on zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym był zatrudniony przed powołaniem do służby”. Nadal więc ustawodawca potwierdzał wliczanie pracownikowi okresu służby wojskowej do zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem. Kolejna nowelizacja nastąpiła dopiero na podstawie ustawy z dnia 28 czerwca 1979 r. o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz.U. Nr 15, poz. 97). Przepisy art. 106-108 ustawy z 1967 r. otrzymały wówczas nowe brzmienie. W art. 107 ust. 1 stwierdzono, że „Pracownikowi, który w ciągu trzydziestu dni od zwolnienia z zasadniczej lub okresowej służby wojskowej podjął pracę, czas odbywania służby wojskowej wlicza się do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął pracę,

w zakresie wszelkich uprawnień wynikających z Kodeksu pracy oraz przepisów szczególnych”. W tekście jednolitym (Dz.U. z 1979 r. Nr 18, poz. 111) regulację tę ujęto w art. 120.

A zatem również okres odbywania służby wojskowej przez wnioskodawcę przypadający po wejściu w życie nowelizacji dokonanej ustawą z dnia 28 czerwca 1979 r. o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz.U. Nr 15, poz. 97) podlega zaliczeniu do okresu pracy w szczególnych warunkach.

Niezależnie nawet od kwestii rozumienia powołanej uchwały Sądu Najwyższego byłoby rzeczą trudną do pogodzenia z zasadą równego traktowania ubezpieczonych czy nawet konstytucyjną zasadą równości wobec prawa odmienne traktowanie okresu służby wojskowej w zakresie jej zaliczania do okresu pracy w szczególnych - w zależności od okresu jej odbywania – skoro przesłankę posiadania 15 lat pracy w szczególnych warunkach bada się dla wszystkich wg stanu na tę samą datę 1.01.1999r.

Reasumując, słusznie zatem Sąd Okręgowy zaliczył wnioskodawcy cały okres służby wojskowej do okresu pracy w szczególnych warunkach i tym samym uznał za spełniony przez wnioskodawcę warunek posiadania 15-letniej takiej pracy, a był to jedyny sporny warunek, od którego uzależnione było przyznanie prawa do świadczenia.

W tym stanie rzeczy apelację na zasadzie art. 385 k.p.c. Sąd Apelacyjny oddalił apelację.